

هنر دینی

هنر مشرق

گفتاری پیرامون ماهیت هنر و رسانه

گفتاری از:

وحید یامین پور

محمد رجبی دوانی

سیرشناسه : بنیاد علمی فرهنگی حیات
عنوان و نام پدیدآور : هنردینی، هنرمردان، گفتاری پیرامون ماهیت هنر و رسانه / علی ازو حید یامین پور،
محمد رجایی دوانی
مشخصات نشر : قم : انتشارات شهید کاظمی، ۱۳۹۵.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۰۰-۷۰-۳
قیمت : ۷۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : هنر و دین
موضوع : * Art and religion
رده بندی کنگره : ۷۲/د۹ ی ۲۱۳۹۵
رده بندی دیویی : ۴۸۲/۷۰۰
شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۴۱۹۲۵

هنردینی، هنرمُردن

به اهتمام: بنیاد علمی فرهنگی حیات

ویراستار علمی: محمدصادق حاجی پور کریمی

مشخصات نشر: شهید کاظمی / قم

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۰۰-۷۰-۳

طرح جلد: آرش نقی نیا

در نحه آرایشی: سیدطه باقی زاده

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

دفتر مرکزی نشر و پخش: هنرمردان، بابل، ج. راه شهدا، مسجد شهدا،

بنیاد علمی فرهنگی حیات | شماره تماس: ۸۰۱-۱۱-۳۲۲۰

تهران، تقاطع حافظ طالقانی، خیابان ...، پلاک ۱۳، مجتمع حیات |

شماره تماس: ۶۶۴۹۳۷۵۴-۲۱

قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه اول، فروشگاه ...، نشر شهید

کاظمی | شماره تماس: ۸۴۴-۳۷۸۴۰۲۵-۶

www.manvaketab.ir

https://telegram.me/Hayate_Andisheh

<https://telegram.me/Nashreshahidkazemi>

بنیاد علمی فرهنگی حیات

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۱	هنر دینی، هنرمندان وحید یامین پور
۵۱	ماهیت هنر و رسانه محمد رحیمی دوانی

پیشگفتار

در اینکه عصر جدید، به خصوص با غایات دینی شکل نگرفته است تردیدی نیست و همانطور که می‌دانیم دنیای جدید بر مبنای دیگری تطوّر یافته است که در آن انسان جدیدی ظاهر گردیده است. انسانی که در تقابل میان عقل ناسوتی و جسم و روح، ماده و معنا، و خود و خدا، جانب عقل ناسوتی، ماده، جسم، زمین، خود را گرفته است و این توجه مستلزم انصراف وجه از روح و معنا، است. در خداست. این کار او را به پرستش انسان و در نهایت به انکار دین و دینداری کشانده است که نتیجه‌اش چیزی جز سقوط در ورطه‌ی سرگشته‌گی نیست. غریب يك واقعیت است، واقعیتی که وجود دارد و با اندیشه‌ی غربی شروع گردیده است که با نگاهی سوداگرانه و ریاضی‌وار به عالم نظر می‌کند و همین تحلیل ریاضی و هندسی عالم است که قدرت تصرف در آن را به او بخشیده است. بشر جدید با تکیه بر اندیشه‌ی مالکانه دکانی و سلطه جویانه‌ی فرانسویس بیکن، دنیای مدرن را رقم زده است و اگر پای در راه علوم تجربی صرف نمی‌گذاشت، تمدن جدید نیز بوجود نمی‌آمد.

از سوی دیگر باید به انقلاب اسلامی بنگریم که با اندیشه‌ی دیگری ظهور یافته است و با دنیای جدید؛ دنیای پس از رنسانس، نسبتی ایجابی ندارد. این انقلاب از تفکری سرچشمه گرفته است که نه بر راسیونالیسم بلکه بر روحی مبتنی است و به لحاظ تاریخی نه از تمدن یونان و روم بلکه از حکومت مدینه در آغاز هجرت پیامبر خدا الهام یافته است. انقلاب اسلامی اصولاً بیرون از عالم فرهنگی دنیای جدید وقوع یافته است و فارغ از معیارها، ارزش‌ها، نسبت‌ها و مفاهیم و اصول دنیای جدید پدید آمده است. دنیای جدید دنیایی است که همه پیش از این، الهام از بشر خود بنیاد و اندیشه اومانیستی است، اندیشه‌ای که در آن انسان اصل برار می‌گیرد و تمام حقیقت را تشکیل می‌دهد و انسان مدرن بر پی رفته‌ی داری از این اصل و حقیقت است. آن اصل و حقیقت چیزی جز تعالی نیست و عنایت انسان مدرن نیست.

در این میان هنر هم که از مساحات و عرصه‌های ظهور انسان خود بنیاد است؛ عرصه‌ای که متعلق به ایش تفاوت کرده است. هنر مدرن ماهیتاً هبوطی و نزولی است و با تاریخ تاریخی بشریه دنیا پدید آمده است. هنری که تا پیش از آن راوی عالم مکتوت بود و در حال حاضر و در عصر مدرن از نفسانیت انسان پرده برداشته و بی‌کند و روایتگر صحنه‌ی دیگری است. هنر مدرن چیزی جز صحنه‌ی ریتیکری اقوال نفسانی هنرمند نمی‌باشد و هنر به مثابه عرصه‌ای برای نمایش مفاهیم قدسی است.

باید بگوییم که هنر از حیث محتوا نوعی معرفت است و از این قرار، عین حکمت و عرفان می‌باشد. حقیقت هنر، نوعی معرفت است که در عین حضور و شهود برای هنرمند مکشوف می‌گردد و این، کشف تجلی واحدی است که از یک سوی در محتوا و از سوی دیگر در

قالب هنر ظاهر می‌شود. ما بر این عقیده استواریم که هنر به معنای حقیقی خویش، جز در آینه مصفا‌ی روح مؤمن تجلی نخواهد یافت و جز هنر متعهد به اسلام، هر چه هست، نه تنها هنر نیست، بلکه عین بی‌هنری است.

هنر کشف و شهود است و هنرمند اصل شهود و حضور است و اینچنین است که هنرمتمکی بر الهام و هنرمند «ملهم از غیب» است؛ اگر چه الهاماتی که به او می‌رسد با مراتب روحی او کاملاً متناسب است. کار هر هنرمند حقیقی، تمثیل و تجسم بخشیدن به حقایق قدسی است. «سابق علی عین» «تقدس و زیبایی» هستند و اگر هنرمند آئینه وجود - نویسنده را صراحت دهد، این انوار قدسیه از طریق او در این عالم تجلی می‌یابند. کسانی که گویی این تالو، ذاتی خود اوست. هنر خواه ناخواه عین تعهد است و این لحاظ، هرگز از حکمت و تفکر و اخلاق و دین و سیاست سخاک و تناقض نمی‌پذیرد.

ان شاء الله بواسطه گفتارهایی که بسط اساتید محترم در این کتاب بیان گردیده است ابعاد بیشتری از این مطلب روشن می‌گردد.

بنیاد علمی فرهنگی حیات یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های خود را مصروف بسط دانشی حوزه مطالعات غرب‌شناسی، از سبب اسلامی و علم دینی قرار داده است و از این رو مستدعی است تا پیگیری آثار در دست اقدام که به زودی از این مجموعه منتشر خواهد شد. آثار و کتب بیشتری را در ارتباط با حوزه‌های یاد شده مطالعه فرمایید.

آنچه این اثر را از سایر آثار پیرامون این حوزه متمایز می‌سازد؛ تدوین آن برای مخاطبان فرهیخته حوزوی و دانشگاهی به ویژه طلاب و دانشجویان جوان است. امید آنکه مورد رضایت حضرت حق و استقبال فرهیختگان گرامی قرار گیرد.

کانون حیات اندیشه وابسته به بنیاد علمی فرهنگی حیات بر آن است با انتشار آثار متناسب با مخاطبان دانشگاهی و حوزوی در حوزه مباحث علوم انسانی، علوم اجتماعی و فرهنگی اعم از نظری و کاربردی، گامی در راستای تحقق بیش از پیش انقلاب اسلامی بردارد و در این راستا از دیدگاه‌های مخاطبان ارجمند درباره این اثر و پیشنهادهای سازنده درباره موضوعات مذکور به گرمی استقبال می‌نماید.

در پایان لازم است از کلیه عزیزانی که در مراحل مختلف آماده‌سازی این اثر سازاوباری نمودند به ویژه جناب آقای محمدصادق حاجی‌پور کریمی استوارترین و محترم‌ترین کانون حیات اندیشه و همچنین آقایان دکتر هادی عروجی و محمد حسن صفی‌نژاد تشکر و قدردانی نمایم.

و الحمد لله رب العالمین

دکتر علی فرهنگی حیات